

DCP-19080001020801   Seat No. _____

B. Com. (Sem. II) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination

July - 2022

Accounting-2

(New Course)

Time : **2:30** Hours]

[Total Marks : **70**

સૂચના : બધા જ પ્રેશ્નોના જવાબ આપવાના છે.

1 1 જાન્યુઆરી, 2017ના રોજ સોમનાથ કંપનીએ કપીલ કંપની પાસેથી એક 20 યંત્ર હપતા ખરીદ પદ્ધતિથી ખરીદ્યું. આ યંત્રની રોકડ કિમત રૂ. 80,000 છે. કરાર સમયે રૂ. 20,000 ચૂકવવાના છે અને વાર્ષિક રૂ. 24,000ના ત્રણ હપતા ચૂકવવાના છે.

યંત્ર પર દર વર્ષ 10% લેખે ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિથી ધસારાની જોગવાઈ કરવામાં આવે છે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી તૈયાર કરો :

- (1) સોમનાથ કંપનીના ચોપડામાં યંત્ર ખાતું, કપીલ કંપનીનું ખાતું અને ધસારા ખાતું.
- (2) કપીલ કંપનીના ચોપડામાં પ્રથમ વર્ષ માટેની આમનોંધ.

અથવા

1 શ્રી ગોપાલ તા. 1-1-2016ના રોજ શ્રી સાગર કંપની પાસેથી એક મશીન 20 હપતા ખરીદ પદ્ધતિથી નીચેની શરતો મુજબ ખરીદે છે :

- (1) યંત્રની રોકડ કિમત રૂ. 25,000
- (2) રૂ. 5,000 કરાર સમયે ચૂકવ્યા
- (3) રૂ. 12,000 પ્રથમ વાર્ષિક હપતો
- (4) રૂ. 5,000 બીજો વાર્ષિક હપતો
- (5) રૂ. 3,600 ત્રીજો વાર્ષિક હપતો
- (6) રૂ. 3,300 ચોથો વાર્ષિક હપતો
- (7) વ્યાજનો દર વાર્ષિક 10%

(8) ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિએ વાર્ષિક 10% લેખે ધસારો ગણવાનો છે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી તૈયાર કરો :

- (1) ગોપાલના ચોપડામાં યંત્ર ખાતું અને સાગર કંપનીનું ખાતું
- (2) સાગર કંપનીના ચોપડામાં ગોપાલનું ખાતું અને વ્યાજ ખાતું
- (3) 31 ડિસેમ્બર, 2018ના રોજ ગોપાલના ચોપડામાં પાકા સરવૈયામાં મશીન ખાતું દર્શાવો.

2 આનંદે બિપીન પાસેથી કોલસાની ખાણ તા. 1-1-2018ના રોજ દસ વર્ષના 20 ભાડાપટે નીચેની શરતોએ રાખી :

- (1) રોયલ્ટી ટન દીઠ રૂ. 2 ગણવી.
- (2) લઘુતમ ભાડું પ્રથમ બે વર્ષ રૂ. 12,500 ત્યારબાદ 2 વર્ષ સુધી પ્રતેક વર્ષ રૂ. 1,000 વધારવું.
- (3) ઓછા કામની બાકી પ્રથમ ગ્રાણ વર્ષમાં જ મજરે મેળવવાનો અધિકાર છે.
- (4) ઉત્પાદન નીચે મુજબ હતું :

વર્ષ	2018	2019	2020	2021
ઉત્પાદન (ટન)	5,000	7,500	6,250	6,875

આનંદના ચોપડે તૈયાર કરો :

- (1) લઘુતમ ભાડા ખાતું
- (2) રોયલ્ટી ખાતું
- (3) બિપીનનું ખાતું
- (4) ઓછા કામના નુકસાનનું ખાતું

અથવા

2 ધી મેઘા કોલીયરી કંપનીએ તા. 1-1-2013ના રોજ 15 વર્ષના પટે એક 20 ખાણ નીચેની શરતોએ રાખી :

- (1) રોયલ્ટી દર ટને રૂ. 10 ગણવી.
- (2) લઘુતમ ભાડું શરૂઆતના બે વર્ષ સુધી વાર્ષિક રૂ. 48,000 ત્યારપછી પટાના અંત સુધી રૂ. 72,000 ચુકવવું.
- (3) ધી મેઘા કોલીયરી કંપની ઓછા કામનું નુકસાન જે વર્ષ થાય તે પછીના બે વર્ષ સુધીમાં પરત મેળવી શકશે.
- (4) અક્સમાત કે હડતાળના વર્ષમાં લઘુતમ ભાડું કામ બંધ રહ્યાના સમયનાં પ્રમાણમાં ઘટાડવું.
- (5) વાર્ષિક ઉત્પાદન નીચે મુજબ હતું :

વર્ષ	2013	2014	2015	2016	2017
ઉત્પાદન (ટન)	1,440	4,800	8,640	9,600 (3 માસ હડતાળ)	7,000

ધી મેઘા કોલીયરી કંપનીના ચોપડામાં તૈયાર કરો :

- (1) લઘુતમ ભાડા ખાતું
- (2) રોયલ્ટી ખાતું
- (3) ખાણ માલિક ખાતું
- (4) ઓછા કામના નુકસાનનું ખાતું

3 એક વહાણ 'ઉદનપરી'એ તા. 12-1-2020ના રોજ સુરતથી ભાવનગરની 15
સફર શરૂ કરી અને તા. 24-3-2020ના રોજ પાછું ફર્યું. સફરની માહિતી નીચે
મુજબ છે :

નૂરનો વીમો - 1%, એક્સ્ટ્રેસ કમિશન જતા - 4%, વળતા - 5%, વહાણ પર ઘસારો - મૂળ કિંમતના 10%, વહાણ ખરીદ તારીખ 1-1-2016, વહાણની તા. 1-1-2020ના રોજ ચોપડે કિંમત રૂ. 1,20,000 છે. પ્રાઈમેજ - 2%, મેનેજરને નક્કાના 10% કમિશન મેળવવાનો અધિકાર છે.

જાતી વખતનું નૂર	રૂ. 3,00,000
વળતી વખતનું નૂર	રૂ. 1,50,000
બંદર પરની મજૂરી	રૂ. 79,760
બળતાણ (અર્ધ વાર્ષિક)	રૂ. 45,000
પગાર (વાર્ષિક)	રૂ. 15,000
વહિવટી ખર્ચ (દ્વિમાસિક)	રૂ. 9,000
કેપ્ટનનો પગાર (માસિક)	રૂ. 5,400
વહાણનું વીમા પ્રીમિયમ (ત્રિમાસિક)	રૂ. 7,250
પરચૂરણ ખર્ચ	રૂ. 16,000
વપરાયેલ માલસામગ્રી	રૂ. 80,000
પેસેન્ઝર ભાડું	રૂ. 17,200
ટપાલ ભાડું	રૂ. 14,600
સફર ખાતું તૈયાર કરો.	

અથવા

3 એક વહાણ 'જલસુંદરી' તા. 10-1-2020ના રોજ મુંબઈથી કંડલાની સફર શરૂ કરી અને તા. 22-3-2020ના રોજ મુંબઈ પાછું ફર્યુ. સફરની માહિતી નીચે મુજબ છે :

માલ વહનની વિગતો :

કંડલા જતાં - 1,200 ટન.....	રૂ. 500 લેખે
કંડલાથી પરત - 875 ટન.....	રૂ. 400 લેખે
માલ ચઢાવવા-ઉત્તારવાની મજૂરી	રૂ. 15,000
જતી વખતનું મળેલ નૂર	રૂ. 5,00,000
વળ્ણી વખતનું મળેલ નૂર.....	રૂ. 3,00,000
મુસાફર ભાડું	રૂ. 18,700
વહિવટી ખર્ચ.....	રૂ. 21,600
કેટનનો પગાર - માસિક	રૂ. 10,800
વહાણનું વીમા પ્રીમિયમ (અર્ધ વાર્ષિક)	રૂ. 45,000
ટપાલ ભાડું.....	રૂ. 15,600
મરામત અનામત	રૂ. 2,450
કોલસો :	
શરૂનો સ્ટોક	રૂ. 44,000
ખરીદી	રૂ. 1,70,000

આખર સ્ટોક	રૂ. 30,000
બંદર પરના ખર્ચ	રૂ. 8,750
પગાર (વાર્ષિક)	રૂ. 1,50,000
પરચૂરણ ખર્ચ	રૂ. 7,250
સ્ટોર્સ વપરાશ	રૂ. 1,01,000
નૂરનો વીમો	રૂ. 7,000
મરામત ખર્ચ	રૂ. 2,000

એન્સેસ કમિશન જતી વખતના નૂરના 4% અને વળતી વખતના નૂરના 5% લેખે ગણવાનું છે. પ્રાઈમેજ નૂર પર 2% લેખે મળેલ છે. વહાણની તા. 1-4-2019ના રોજ ચોપડે દર્શાવેલ કિંમત રૂ. 12,00,000 છે. ઘસારો સીધી લીટીની પદ્ધતિએ 10% લેખે ગણવાનો છે. વહાણ તા. 1-4-2015ના રોજ ખરીદવામાં આવ્યું હતું. મેનેજરને નફાના 20% કમિશન મેળવવાનો અધિકાર છે.

સફર ખાતું તૈયાર કરો.

4 એક કંપની એક નવું કારખાનું શરૂ કરવા માંગે છે અને તે માટે તેને રૂ. 15,00,000ની જરૂર છે. નવું કારખાનું વ્યાજ અને કરવેરા પહેલાંનો નશી (EBIT) વાર્ષિક રૂ. 2,50,000 કમાવી આપી શકે એવી ધારણા છે. કંપની એવું નાણાકીય માળખું પસંદ કરવા માંગે છે કે જેથી તેની શેરદીઠ કમાણી (EPS) વધુમાં વધુ થાય. આ માટે તેની પાસે ડિબેન્ચર બહાર પાડવાના નાણ વિકલ્પો છે - રૂ. 1,50,000 અથવા રૂ. 6,00,000 અથવા રૂ. 9,00,000.

દરેક અંગે વ્યાજનો દર નીચે મુજબ રહેશે :

- રૂ. 2,00,000 સુધી 11%
- રૂ. 2,00,000થી વધુ રૂ. 8,00,000 સુધી 12% અને
- રૂ. 8,00,000થી વધુ 16%.

હાલ શેરદીઠ બજારભાવ રૂ. 30 છે. જો ઉછીના નાણાં રૂ. 7,00,000થી વધે તો શેરદીઠ બજારભાવ ઘટીને રૂ. 24 થાય તેવી શક્યતા છે. કરવેરાનો દર 50% ધારો.

ઉપરની દરેક શક્યતા અંગે શેરદીઠ કમાણીની ગણતરી કરો.

અથવા

4 ચંપક લિ.ની તા. 31-3-2021ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે :

ઇક્સિવટી શેરમૂડી (રૂ. 10નો એક એવા શેર)	રૂ. 4,00,000
12%ના ડિબેન્ચર	રૂ. 1,50,000
વેચાણ કિંમત (એકમદીઠ)	રૂ. 10
ચલિત ખર્ચ (એકમદીઠ)	રૂ. 6
સ્થિર ખર્ચ	રૂ. 20,000
આવકવેરાનો દર	50%

કંપનીનું વર્તમાન વેચાણ 12,000 એકમોનું છે અને વેચાણ વધીને 15,000 એકમો સુધી થશે.

ઉપરની માહિતીના આધારે બંને સંઝોગોમાં નાણાકીય લિવરેજની કક્ષા, કાર્યકારી લિવરેજની કક્ષા અને સંયુક્ત લિવરેજની કક્ષા શોધો.

ENGLISH VERSION

Instruction : Write answers of all questions.

1 On 1 January, 2017 Somnath Company purchased a machine **20** from Kapil Company on installment purchase system. The cash price of machine is Rs. 80,000. Rs. 20,000 paid at the time of agreement and three annual installments of Rs. 24,000 each. Depreciation is charged at 10% per annum as per reducing balance method.

From the above particulars prepare-

- (1) Machine Account, Kapil Company's Account and Depreciation Account in the books of Somnath Company.
- (2) Necessary entries in the books of Kapil Company for the first year.

OR

1 Shri Gopal purchased a machine on Dt. 1-1-2016 from **20** Shri Sagar Company on installment purchase system. Terms are as under:

- (1) Cash price of machine is Rs. 25,000.
- (2) Rs. 5,000 paid at the time of agreement.
- (3) Rs. 12,000 first annual installment.
- (4) Rs. 5,000 second annual installment.
- (5) Rs. 3,600 third annual installment.
- (6) Rs. 3,300 fourth annual installment.
- (7) Rate of interest 10% per annum.
- (8) Depreciation at 10% per annum as per reducing balance method.

From the above particulars prepare-

- (1) Machine Account and Sagar Company's Account in the books of Gopal.
- (2) Gopal's Account and Interest Account in the books of Sagar Company.
- (3) Show Machine Account in the balance sheet as on 31st December, 2018 in the books of Gopal.

2 Anand aquires a coal mine from Bipin on Dt. 1-1-2018 for 20
10 years lease. Terms of the contract are as under:

- (1) Royalty at Rs. 2 per ton.
- (2) Minimum rent for first two years Rs. 12,500 and then increase of Rs. 1,000 per year for 2 years.
- (3) Short working loss is recoupable during first 3 years of contract.
- (4) Production was as under:

Year	2018	2019	2020	2021
Production (tons)	5,000	7,500	6,250	6,875

Prepare in the books of Anand:

- (1) Minimum Rent Account
- (2) Royalty Account
- (3) Bipin's Account
- (4) Short Working Loss Account.

OR

2 The Megha Colliery Company obtained a mine on lease on 20
Dt. 1-1-2013 for a period of 15 years under the following terms:

- (1) Royalty was to be calculated at Rs. 10 per ton.
- (2) Minimum Rent was fixed at Rs. 48,000 per year for the first two years, there after Rs. 72,000 upto the end of the lease.
- (3) The Megha Colliery Company was entitled to recover short working during the next two years after the year in which it occurred.
- (4) In case of accident or strike in a particular year, the minimum rent is to be reduced according to the period of closing of work.
- (5) The annual production was as under:

Year	2013	2014	2015	2016	2017
Production (tons)	1,440	4,800	8,640	9,600	7,000 (3 Months strike)

Prepare in the books of Megha Colliery Company:

- (1) Minimum Rent Account
- (2) Royalty Account
- (3) Mine's Landlord Account
- (4) Short Working Loss Account.

3 A ship 'Udanpari' commenced its voyage on Dt. 12-1-2020 from Surat to bhavnagar and returned on Dt. 24-3-2020. Details of the voyage are as under: 15

Freight insurance - 1%, Address Commission : Outward - 4%, Inward - 5%, Depreciation on ship at 10% on the original cost, Ship was purchased on Dt. 1-1-2016, Book value of ship as on Dt. 1-1-2020 is Rs. 1,20,000, Primage - 2%, The manager is to get the commission at 10% on profit.

Freight: Outward Journey	Rs. 3,00,000
Freight: Inward Journey	Rs. 1,50,000
Wages on port	Rs. 79,760
Fuel (Half Yearly)	Rs. 45,000
Salary (Yearly)	Rs. 15,000
Administrative Expenses (For 2 months)	Rs. 9,000
Captain's Salary (Monthly)	Rs. 5,400
Premium for ship (For 3 months)	Rs. 7,250
Sundry Expenses	Rs. 16,000
Store Used	Rs. 80,000
Passage money	Rs. 17,200
Mail money	Rs. 14,600

Prepare Voyage Account.

OR

3 A ship 'Jalsundari' started its voyage from Mumbai to Kandla on Dt. 10-1-2020 and returned to Mumbai on Dt. 22-3-2020. Details of the voyage are given below: 15

Particulars about cargo:

To Kandla 1,200 tons	Rs. 500 per ton
From Kandla 875 tons	Rs. 400 per ton
Loading unloading wages	Rs. 15,000
Freight received from outward journey	Rs. 5,00,000
Freight received from return journey	Rs. 3,00,000
Passage Money	Rs. 18,700
Administrative expenses	Rs. 21,600
Monthly salary of captain	Rs. 10,800
Insurance premium of ship (half yearly)	Rs. 45,000
Mail money	Rs. 15,600
Repairing Reserve	Rs. 2,450

Coal:

Opening Stock	Rs. 44,000
Purchases	Rs. 1,70,000
Closing Stock	Rs. 30,000
Port Charges	Rs. 8,750

Salary (Annual)	Rs. 1,50,000
Sundry expenses	Rs. 7,250
Stores used	Rs. 1,01,000
Freight Insurance	Rs. 7,000
Repairing Expenses	Rs. 2,000

Address commission is to be calculated at 4% on outward freight and 5% on inward freight. Primage is received at 2% on freight. The book value of ship on Dt. 1-4-2019 was Rs. 12,00,000. Depreciation is calculated on straight line method at 10%. The ship was purchased on Dt. 1-4-2015. The manager is entitled to get commission at 20% on profit.

Prepare Voyage Account.

4 A company intends to start a new manufacturing unit for which it needs Rs. 15,00,000. The new factory is expected to yield an annual EBIT of Rs. 2,50,000. In choosing a financial plan, the company has an objective of maximizing earning per share (EPS). It has three alternatives of issuing debentures - Rs. 1,50,000 or Rs. 6,00,000 or Rs. 9,00,000.

The rate of interest in each case would be

- (1) Upto Rs. 2,00,000 at 11%
- (2) Over Rs. 2,00,000 upto Rs. 8,00,000 at 12% and
- (3) Over Rs. 8,00,000 at 16%.

The current market price per share is Rs. 30. It is expected to drop to Rs. 24, if funds are borrowed in excess of Rs. 7,00,000.

Assume tax rate to be 50%.

Calculate earnings per share on all these alternatives.

OR

4 The following is details of Champak Ltd. for the year ended on Dt. 31-3-2021. 15

Equity Share Capital (Rs. 10 per share) ..... Rs. 4,00,000

12% Debentures ..... Rs. 1,50,000

Sales price (per unit) ..... Rs. 10

Variable Cost (per unit) ..... Rs. 6

Fixed Cost ..... Rs. 20,000

Income Tax Rate 50%

Company's current sales is 12,000 units and which will be increase upto 15,000 units.

From above information, calculate degree of financial leverage, degree of operating leverage and degree of combined leverage in both conditions.